

„Danstieren“

Høiløstlig Næheds- og Oplysningsblad for det danske Folk i Amerika, udgivet af DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

„Danstieren“ udgives hver Tirsdag og Fredag Pris pr. Aargang. De forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00 Bladet udtales i Fortlaud.

Bestilling, Betaling, Adressforandring og andet angaaende Bladet adresseres: DANISH LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Neb.

Redaktør: A. M. Andersen. Alle Bidrag til „Danstieren“'s Indhold: Afhandlinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, bedes adresseret: A. M. Andersen, Blair, Neb.

Entered at Blair Postoffice as second class matter.

Advertising Rates made known upon application.

I Tilfælde af Uregelmæssigheder ved Modtagelsen bedes man skrive til det næstliggende Postkontor. Skulde det ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danstieren“'s Redaktør.

Naar Leserne henvender sig til Felt, der angaaer deres Blad, enten for at se om de eller for at faa Oplysning om det angaaende, bedes de altid omtale, at de faa Avertissementer i dette Blad. Det vil være til gavnlig Blyt.

Socialist-Bladet „Appeal to Reason“ udtaler et stort Gaab om, at Socialisterne snart skal vinde Californien. Som Grund for sit Gaab nævner Bladet bl. a., at der i Californien er 1,721 Postkontorer, og Bladet hævder til 1,439 af disse og beforders over 500 „Rural Routes“.

I „Ar. Dgbl.“ af 13. ds. læses: Past. Benedict Nordentoft, som om kort Tid rejser over for at grunde en ny dansk Koloni ved Stillehavets Kyst, holder paa Søndag Aften kl. 8 1/4 Foredrag i A. S. U. M.'s Festsal om „Danst i Amerika.“ — Pastor Nordentoft kan altsaa snart ventes tilbage til Amerika.

Følgende to Forslag forelægges „Den danske Kirke“'s Aarsmøde: Styrelsen forelægger Aarsmødet et specificeret Overslag over de Summer, der nødvendigvis udskrives til Samfundets forskellige Gøremaal i det kommende Samfundskaar.

L. Hansen. „Hvordan bør vi i „Den danske Kirke“ stille os til Brugten af det engelske Sprog under vort kirkelige Arbejde? Indsendt af J. M. Gregeren.“

Man gør i Tyskland islg. „Luth.“ stadig fort Procces med Mormonernes Propaganda. I Berlin er atter flere af deres „Missionærer“ blevet udstødt med Ordre til inden tre Dage at forlade Tyskland og under Krusel om store Bøder og streng Fængelsstraf paalagt aldrig mere at bøde sig inden for Landets Grænser. „Missionærerne“ havde anvendt det Rues at lade sig indtegne som „studerende“, men det hjalp dem ikke. De udstøtte var alle Søner af fremtænde Mænd i Saltstaden. Mormonernes Præsident i Zürich indsendte en Protest gennem den amerikanske Gesandt i Berlin, men uden Resultat.

Religionsfrihed paa Madagaskar. „Kristeligt Ugeblad“ (norf) beretter følgende: „Paa Indremissionsmødet 3. Paaskefestdag bragte Sognepræst Gundersen nedenstående Meddelelse fra Madagaskar, som blev modtaget med Gaandklap af Forsamlingen: Paaskefestdag fik jeg Brev fra en af vore Missionærer, som skriver bl. a.: Forleden Dag oplevede vi en stor Glæde. Administratoren har nemlig fortalt mig, at han havde faaet et Cirkulære fra Generalguvernøren, at vi for Fremtiden ikke mere behøver at bede om Tilladelse til at bygge Kirker. Naar De ikke blander Dem i vore Affærer, saa skal vi heller ikke blande os i Deres Affærer — det var Indholdet af Cirkulæret, fortalte han.“

Til Overvejelse for Aarsmødet.

Den forenede dan. ev. luth. Kirke har taget et Skridt med Henblik til sin Styremåde, som der synes at være udelte Tilfredshed med. Det er „Aarsmødsmissionen“, jeg tænker paa.

Det var blot naturligt, saa vidt et Territorium som vi er spredt over, at Virksomheden i de forskellige Lokaliteter fik Del i Ledelsen af Arbejdet.

Men lige saa naturligt, synes det mig, vil det være, at vi faar Aarsmødsrepræsentation ved vore Aarsmøder, som vi har Menighedsrepræsentation ved det aarlige Aarsmøde.

Med den Tanke som Grundlag for den Aarsmødsrepræsentation ved Aarsmøderne, har jeg en anden Tanke at henstille til Overvejelse.

Den kunde vel endelig ogsaa bruges, om vi blev ved at have Menighedsrepræsentation ved Aarsmødet, men den falder naturligere i Sag, om vi faar Aarsmødsrepræsentation.

Tanken er, om vi ikke, som ældre Samfund bruger det, skal se at faa Aarsmødet til at paatage sig (som Regel i hvert Fald) at indstille hver sin Del af det, som vi i Aarets Lob behøver til vore forskellige Virksomheder.

Jeg tænker slet ikke paa at kritisere de hidtil brugte Metoder eller de Mænd, som har arbejdet efter dem. De har gjort et trofast Arbejde.

Det er atter her det naturlige ved en Sag, jeg tænker paa.

Det er af flere paapeget, at det under vore Omstændigheder er umuligt at faa en nogenlunde fuld Menighedsrepræsentation ved vort Aarsmøde.

Og det er dog Menighederne, der bør interesseres for alle vore Virksomheder; det er dem, der maa bære Byrden ved baade vor Skole, vore Missioner, vore Værnehjem etc. Og derfor bør disse Virksomheder klarlægges og drøftes, hvor vi kan have Menighedsrepræsentation, og det er ved vore Aarsmøder.

Jo nærmere Guds Riges Sag og dets Virksomheder bringes hjem til dem, der beder for og ofrer til disse Virksomheder, des bedre og naturligere.

Der er ogsaa en anden Side af den Sag at tage i Betragtning.

Det strevne Ord er ikke at foragte — og mindre burde jeg vel gøre det — men det mundtlige Ord og den personlige Nærhed har sine Fortrin.

Dette gælder da særlig, naar en betydelig Sag skal fremmes, saa det gælder om at tage fat alle som een.

Men her møder vi atter de uoverstigelige Grænser. — hvor kan en Mand rejse over et saa udstrakt og vidt spredt Samfund, som vort er, og tale en Sag!

Og kunde en Mand endelig give hele sin Tid til en saadan Sag og fare vidt og bredt for at klarlægge den for Menighederne, — hvilke enorme Summer vilde saa ikke hans Rejser koste!

Bliver det derimod henlagt til Kredens at løste hver sin Del af Byrden, saa kan Sagen tales ved Aarsmøderne, og saa bliver det da ogsaa overkommeligt at naa rundt til Menighederne inden for en Aars Tid. Og endnu eet: Jo mere man faar Del i Arbejdet, des mere interesseret, des varmere for Sagen. Det er en gammel Erfaring.

Derfor disse Tanker til velvillig Overvejelse.

A. M. Andersen.

Strejflysglimt.

(Af X.)

Musik høres ikke i egentligste Forstand med Tret. Thi ogsaa de ualmelige kan ved Hjælp af deres Høreorganer fornemme Lyden, medens de samtidig er tilkuffede for Tonernes aandelige Væsen. Det maa være med Sindet, Vanden — eller maaske en vis mystisk Egenkab i denne (som jo er mange nægtet) — man opfatter Musikens indre Gehalt. Derfor er det ogsaa kun i uegentlig, relativ For-

stand, der kan tales om at have, eller mangle, Tre for Musik.

Der skal for nærværende findes ikke mindre end 600 Fredsforeninger ud over vor Jord — og endda er vi saa fjernt fra Freden som nogen Sunde, ja, har vel ikke den ringeste Udigt til Fred hverken i en nær eller fjern Fremtid. — Mennefset jødes nu engang med Strigerblod i Aarerne.

Det er umuligt, at Dumheden kan dø, hedder det i et udenlandt Mindheld, af den gode Grund, at den ingen Mand har at opgive.

Dr. Samuel Johnson, bekendt og berømt som den, der udgav den første engelske Ordbog (Vejfikon), havde et Møde med sin Konge i en stor Bogsal. Kongen spurgte ham om alt muligt, derunder da ogsaa om en litterær Strid, som netop mente om den Sag? Dertil svarede denne blandt andet, at han ikke var fuldt sikker paa, hvilken af Parterne var dygtigt til at give Egenans. Dertil bemærkede da Georg den Tredie, at naar først det begynder at gaa i Søs med Egenans, har al Argumentering Ende.

Bort Land kaldes et kristent Land. Dets Indbyggere maa vel saa være et kristent Folk, da jo et Land altid tager Karakter efter Folket, og ikke omvendt.

Men lad det nu være, som det maa, sikkert er det, at vi som Folk fremadse der mest afgørende Modsatninger.

Vi har nok af dem, der kan præke, moralisere; ogsaa nok af dem, der kun hører efter, hvad deres egne Vlyver foredrager; men desværre for saa af saadanne, som foragter og forfæjler al lumpen Rækkhed.

For det er baade faldt og lumpent, naar Prækeren og Moralisten løjer at paabinde andre en Byrde, de ikke selv virkeligt vil bære.

I fordoms Tid var det Skik, at den, der indehavde en ledende Stilling blandt Soldaterne, altid kunde findes i Spidien for sine Mænd, naar det gik paa Livet løs — ligegyldigt om han var Konge, Cæsar eller General.

I fordoms Tid var det ogsaa Skik (dog, dette er meget længe siden), at den, der førte Ordet i Herrens Tjeneste, selv fremtraadte som den ubetinget ydmyge, der glædelig taalte Modsigelse, søgte at være al for alle, om derved nogle kunde vindes og frefes.

Det er ogsaa faldt og lumpent at ville inige sig til et Gode. — Det er saaledes Folk, som maaske engang „joinede Menigheden“, men som ikke i Mænds Munde har sat deres Fod inden for Kirkeporten. Naar de nu omsider freperer, viser det sig, at de i Grunden stod i Menigheden — thi, siger de efterlædte, som bestræber sig paa at være al for alle, om derved da aldrig meldt sig ud!

Altsaa, han har dog besiddet een Dyd. Viinof var han en gudsfor-gaaen Krop, men han har aldrig meldt sig ud af Menigheden. Altsaa hørte han til den. Altsaa er han berettiget til en kristelig Begravelse med hædrende Omtale. Dette og mere til kan rummes i det Ublagn: han har aldrig meldt sig ud!

Et Blad, der er noget værd, og som altsaa kan hane Selvrespekt, kan man nok slippe af med uden at „melde sig ud.“ Det skal selv vide at udeblive i rette Tid.

Og en evig Salighed kan man ogsaa nok slippe af med uden formelt at „melde sig ud.“

Gimmelkriget er, som det hedder i Bogen „Selvedsjender“, ikke et Sted, hvor Selgenger, Raskethyve og Rømmordere gemtlig skjuffer omkring mellem hvoend.

Gud er Den Hellige. Og uden Hellighed skal ingen skue hans Ansigt.

Noget af det mest aandsfortærende og sindsnedbrydende, et Mennefe kan give sig af med, er Høventanker og deres Høventættelse. Der er en vis Høf, som har en fuffertig-nende Smag, men som, saa snart den kommer i Arbejde paa Mavens Slimhinde, er 100 Gange belfere end dobbeltdøstilleret Malurt. — Saaledes er, som Mundheldet ly-

der, Høvent og ogsaa jød, mens den nydes; siden efter er den Bitterhed, Grammelise, Stændiel og Død. Man maa nok tage sig Nørjølfs Ord til Buckingham til Indtægt: „Gør ikke Dønen saa hed for dine Sjender, at du brænder dig selv!“

Der er en lille Historie, som nok kunde være digtet, men som ogsaa nok kunde være passeret.

En Ungling, der forberedte sig til Præfegeneringen, havde en Prædikeplads, han rejste til Lørdag Eftermiddag og saa holdt to Møder om Søndagen. Der var et Sangfor. Lederen deraf havde gode Tanker om sig selv og syntes at mene sig høvet over almindelig Aristokrat. Han indrettede sig paa at komme punktig for sent til hver Gudsstjensite. Naar den unge Prædikant havde faaet godt begyndt med sin Tale, aabnedes Døren, højtideligt og gravetilt skred vor Ven „fremover lige mod Koret“, og alles Sjæle fulgte ham til Sæde oppe ved Orgelet.

Denne punktlige Kommenorienter blev forpurret, tænkte vor Ungling — men hvordan?

Han lagde Hjernen i Blod og et prøbat Middel affatte sig. Næste Gang den gode Eftersler som antiggende paa sin højtidelige Maner, holdt Unglingen sig tavs, til Mændene havde sat sig. Denne Tavshed kunde med et Kirkegaardst Udtruf kaldes en betydningsfuld Tavshed. Menigheden, som mandtærk modtog vor Ven ved Døren for som lædvanlig at følge ham til Sæde, folte sig alle som een overrasket ved „Præstens“ Tavshed, og alle sine vendte sig nu mod ham.

Amidertid naagede Sanglederen sit Sæde — blæsende rød i Ansigtet. Og fra den Dag kom han punktig i Tide.

Til „Danstieren“.

Harvard Universitet 22. Maj 1911. —

Crede Dr. Redaktør!

Nu, da jeg efter 20,000 Miles Rejse herovre paa 12 Maanedere er faldet nogenlunde til Ro her, benytter jeg Lejligheden til gennem Deres Blad at jende „Den forenede danske ev.-luth. Kirke i Amerika“ min hjertelige Tak for den gennemgaaende Gæstfrihed og Venlighed, som i rigeligt Maal er bleven mig til Del baade fra Væjfolk og Præster.

Naar jeg efter Ubløbet af det „Scandinavian Scholarship“, som jeg ved „Harvard University“'s Bevillie og „American-Scandinavian Societys“ Bevaaenighed er bleven den første lykkelige Indehaver af, vender Kurien mod Fædrelandet igen, haaber jeg inarest at kunne jende mine Venner en anden Gildet over Havet i Form af en Rejsefildring, hvis Fremtombi paa Tryk væsentlig vil skyldes Danif-Amerikanernes vil mange Sider udtalte Opmuntringer desangaende.

Ligeom jeg med Glæde og Taknemmelighed har erjaret, at manges Snifer herovre gaar mod en nærmere faavel kritielig om jøskelig Forbindelse med Moderlandet, saaledes er det mit Snife og Gaab, at vi ogsaa derhjemme maaatte styrke og mangfoldiggøre „Vaandene over Haaret“. Jo ikke Farvandt skulde aandeligt taft „føle til.“

Angaaende mit Ophold her ved „Harvard“ har jeg det i alle Henseender storartet, selv om jeg i materiel Henseende nærmest maa jøle mig som „Spurs i Trædan“ blandt „Millionær-Universitetets“ Sgner. Det er ikke for intet, at nogle af dem siges at „spande“ 20 til 30,000 Dollars aarligt. Rede ved „Guldstøten“, det finefte Avarter i Cambridge, holder de almindeligvis selv Automobil. En enkelt „dandy“ ejer endog alene jels. „Common education“ Studererne, som driver megen Sport i Almindelighed, uen ikke bestemte Studier i Serdeleshed, udgør ca. 50 Procent af de godt 5000 Studenter, som aarligt frekventerer Universitetet.

Dette indbefatter 52 Bygninger en hel lille By for sig selv. Paa Grund af Tøllens stadige Væst ligger nu kun 23 af disse indenfor Universitetetsmuren. Sørensalene er højløftede og lyse, og Stngplanter-

ne udvendig flatter vilteret op ad Murene og titter ind gennem de høje Buinder baade paa første og anden Etage. Prægtige Græsplæner breder sig imellem Bygningerne. Træerne hvoever deres Kroner derover, og drimie Egern løber rundt om.

For Tiden er der 634 Professorer og Lærere ansat ved „Harvard“.

Dets Grundlæggelse dateres til 1636. Det hed først „Newtown“ (vist symbolisk, men da drømte det næppe om sig en Fremtid); derefter „Cambridge“ (til Minde om Universitetet af samme Navn i Nybyggeriets Hjemland — heraf den nuværende Universitetsbys Navn); 1638 fik det Navnet „Harvard“, til Juhommelse af John Harvard, den Mand, der ved Bog og Bengegaver just i hint Aar lagde den egentlige Grund til Værdomsstædet, og hvis Statue derfor er rejst lige uden for Universitetets Porte. Naar selve Stifteren „sattes uden for Porten“, kan jeg jo jagtens være glad ved at være sluppet indenfor.

Herved min hjerteligste Hilsen til alle Venner. — Tak for alt godt Hans Chr. Redtied.

De danske Studenter og deres Institutioner.

Alf Th. Engquist, Ingeniør, Sekretær for Studenter-Sangforeningen.

Ved Student fortaar man jo i Danmark en Kvinde eller Mand, der, efter at have taget Afgangseksamen til Universitetet (ejer en 13 aarig Skoleundervisning) indtræder ved Københavns Universitet eller paa den polytekniske Skole.

I 1880 sluttede en Del af Regenerne Sammen sig sammen for at stifte en Forening. Resultatet blev „Studenterforeningen“, der i Tilbliffet er den største af de danske Studenterforeninger. (den har ca. 2000 Medlemmer). I 1882 meldte en Del af Foreningens radikalt indende Medlemmer sig ud og stiftede deres egen Forening, „Studenter-samfundet“, paa et politisk, demokratisk Grundlag.

„Studenter-samfundet“ har oprettet en Række Institutioner, værlig rettet paa at jøge Tilfyntning mellem Studenterne og de brede Lag i Befolkningen gennem Oplysningsarbejder, saaledes: „Studenter-samfundets Oplysningsforening“, der afholder Undervisningskræfter.

„Studenter-samfundets Ketschjæl“ for ubemidlede, der i. Eks. i 1909 — 10 har ydet retslig Vistand til ca. 28,000 raadiggende. Vistanden ydes gratis af en Del juridisk Kandidater og Studenter.

„Studenter-samfundets Arbejderkoncerter“, der gennem meget billige Koncerter skaber Kendskab til god Musik i god Udførelse hos Arbejdere og andre, der lever under samme Naar. (Studenter-sangforeningens Dirigent er Formand for og Leder af disse Koncerter).

„Studenter-samfundets Musikbejog“, etc., der alle har haft stor social Betydning for Landet.

For et Par Aar siden stiftedes, nærmest af Studenterforeningens Medlemmer: „Studenterne sociale Sekretariat“, der arbejder for at interessere Studenterne for Filantropi. Dets Foretagender er: Studenterne Indsamling til Fattigfolks Jul.

Studenterne Landsoloni for gamle.

Studenterne Vinterstuer.

Studenterne sociale Præstevirksomhed.

„Tonen i Høren“.

Pastor Ricard dømt.

I Ar. Dgbl. af 16. Maj læses:

Som det vil erindres, fremtatte Pastor L. R. Koch i Odensen i Sommeren 1910 i en Bladartikel „Differencerne og Forsvarshagen“ forskellige Anker over Forholdene og Tønen i Høren, i hvilken Anledning Krigsministeriet afsøfede Pastor Koch en Medegørelse.

Da dette blev bekendt, tilfrev Pastor Olfert Ricard Pastor Koch et Brev, der indeholdt følgende: „Jeg ved ikke, om og hvad De svarer eller har svaret Ministeriet, men hvis De svarer ved at give

Eksempler, kan jeg supplere Listen med Kaptajn Vjening, Middelgrundten.

1) Mandfabet fer ham blive kaaret fuld om Vord.

2) Han straffer aldeles meningsløst — i fuldstændig Modfæctning sin Førgaenger, Kaptajn Vang, hvis udmærkede Resultater det hurtig er lykkedes ham at ødelægge.

3) Han bander over alle Grænser; endnu i Gaar Aftes lod Rommandoen: „Blonger for Dævelen“, og for saa Dage siden ønskede han min Hjemmelsmand, Kornetelev, (Cand. Poet.) til Helvede, fordi han ikke dinglede nok med Armene under Marchen.

Vær saa venlig at meddele med et Ord, om De bemærker Oplysningerne, da jeg ellers gennem en god Fællesbekendst af El. Perntien vil lade dem tilflyde ham, ikke for at stude Manden, men for at Sagen kan blive underjagt og Høren mulig saa et Tilhold.“

Pastor Koch jendte Brevet videre til Krigsministeren, for at Forholdet kunde blive underjagt.

Svareledes denne Underjagelse er foregaaet, skal vi ikke lige, men Resultatet blev, som vore Lesere erindrer, at Pastor Richards Hjemmelsmand, Kornetelev, Cand. poet. Voet, blev dømt 12 Dages Kvarterarrest, medens Præsten selv fik et Sagsanlag fra Kaptajn Vjening.

I denne Sag afsagde Hof- og Stadsretten i Gaar Dom, hvor de for Kaptajn Vjening „for nærmelige Udtalelser“ blev mortificerede, og Pastor Richard blev dømt en Bøde paa 300 Kr. — jufidiciært 30 Dages simpelt Fængsel, hvorhos han blev dømt Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager. Kaptajnen havde fri Procces.

Pastor Richard har ikke endnu truffet Beslommelse om, hvorvidt han vil appellere Dommen eller ej.

I Tilfælde af, at han ikke appellerer den, vil han fremkomme med en offentlig Medegørelse i Dagspresen.

Den 17. Maj skrider Bladet redaktionelt:

Det har tidligere været nævnt en Rosætning blandt det militære Mandfabet, at Klage over en Forestat næsten altid medførte, at Klageren blev straffet. Saa selvfølgelig var det at klare Formaliteternes mange skjulte Skar.

Nu er det maaske bedre; men vi blev uvilkaarlig mindet om tidligere Tidens Forhold ved at læse Dommen over Pastor Ricard.

Det var i Fjor, der taltes saa meget om, hvad der kunde gøres for at skaffe en bedre Tone ind i Høren. Forjarsministeren var den, der mest ivrigt tog sig af Sagen. Saa var det, Pastor L. R. Koch i Odense — en varm Forjarsvæn — tog til Orde for at yde sit Bidrag. Han mente — og havde Ret deri — at vil man have en bedre Tone, maa man fjerne de ubehagelige Elementer blandt Befalingsmændene, dem, der forraaer Tønen og giver Mandfabet slet Eksempel.

Ministeriet ønskede at vide, hvem Pastor R. ligtede til, og fik det at vide. For at give sit Bidrag til Oplysningerne jendte Pastor Ricard saa Pastor R. det i Gaar nævnte Brev, som ikke blev offentliggjort, ikke benyttet til Agitation eller Sensation af nogen Art, og af Brevet selv fremgaar det ogsaa, at det heller ikke var Henfigten. Det blev tilfuffet Forjarsministeren, som i Nigsdagen erklærede at ville lade Sagen nøje undersøge, og derfor havde Ministeriet beordret Kapt. Vjening til at anlægge Sag mod Pastor Ricard.

Vi skrev om dette Sagsanlag bl. a.: „Dette, synes vi, er en underlig Vej at gaa, naar det gælder en saadan Sags Oplysning. Det gælder her mindre om at faa oplyst, synes vi, om Kaptajnen den paagældende Dag har været beruset; thi selv om dette var Tilfældet, saa kunde den Omstændighed vel næppe være Afstediggelsesgrund, hvis Kaptajnen ellers var en ædruelig, pligtblydende og dygtig Officer.

Og dette maatte vel nok kunne oplyses ved Forhør over hans Over- og underordnede.

Man kunde tænke sig, at en saadan Undersøgelse vilde give det Resultat, at Kaptajnen ikke ved den

og dette maatte vel nok kunne oplyses ved Forhør over hans Over- og underordnede.